

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. O pravištvu, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Vabilo na naročbo.

Koncem tega meseca začenja se novo naročevanje na „Slovenski Narod“. Vse gg. naročnike, katerim naročnina poteka, nujno prosimo, da jo ob pravem času pošljejo, ker moramo na nalog lastništva list ustavljati onim, kateri naprej ne plačajo. Ker se lista tiska le toliko, kolikor je naročnikov, ne moremo vselej kasneje številke dopošiljati, ako se naročevanje zakasni.

„Slov. Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za pol leta	6 gld. 50 kr.
Za četrt leta	3 " 30 "
Za en mesec	1 " 10 "

Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za pol leta	8 gld. — kr.
Za četrt leta	4 " — "
Za en mesec	1 " 40 "

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta	2 gld. 50 kr.
Po pošti sprejemati " " 3 " — "	

Administracija „Slov. Naroda“.

Nov črevelj.

—i—. Moj čreveljar je zlo čuden mož za sedanji, po denarji, naj se dobi kder hoče, hlepeči vek. V vsej svojej revščini je možakar nobel. Ko mu je namreč poslal nekdo jednokrat zašit strgan škarp, rekel je, da krpata pa nemara: „stare škarpe flikat“ — to je mene sram“. Nij jih hotel zaslužiti novcev s krpanjem starega škarpa, čeravno bi moža pri tem

delu ne bil nihče videl, niti opazoval, ko bi ga bil slučajno ugledal, ali mu zarad tega zameril.

Drugače visoka diplomacija. Nje nij sram starega škarpa krpata, narobe, — dvomljive lavorike si išče v tem, delikatno-nečednem delu pred očmi celega političnega sveta in vendar se baha, da je „nobel“ dama. Skoro jej nij zameriti ubožici, koliko je uže tudi prestala na tem nevhvaležnem svetu.

Zapovedovala je v deviškej visokosti vsej zemlji, rešpekt cele zemlje jej je bil gotov. Prevzela se je v tej visokosti in njene roke nijso čiste ostale, tako, da so si narodi — ti negalantni, sebični gospodiči — vzeli pravico, jej malo na prste gledati in jo po njih, če nij drugače, tudi nakrcati. In prav so storili narodi, le še premalo so jej popostrigli nohti, s katerimi je rada okrog praskala, — ta lepa ženščina — dokler nij tako daleč pala zmirom stopinjo za stopinjo, da zdaj — stare škarpe „flikat“ pa je nij sram: — nesrečna osoda vseh žensk kupljive vrste. Z vso silo hoče sedaj orijentalno vprašanje, — ta stari škarp na svojej in evropskej nogi zakrpata — in vsiljuje narodom, ki se branijo zakrpan škarp dalje prenašati, v spominu svoje precejšnje mogočnosti misel, da bode zakrpani podplat vendar vodo držal.

Podobna je ubogej materi, ki svoje dete v cape oblači, zagotavljajoča mu, da je lepo. Diplomacija je stari orijentalni škarp sama tako neznanško razhodila, da mu sedaj ne ve več prave drete in smole, ki bi trhlo usnje za silo še držali, dasiravno je v krpanji zelo izurjena, odkar je podkupljivi blišč mladosti izgubila. Vendar ne mara novega elegantnega čreveljčka, katerega jej ponujajo narodi, ki ga

hote na svoj račun napraviti. Navadila se je nositi škarp, navadila, videti Evropo s starim zakrpanim škarpom na njenej lepej nogi, zato je ne veseli novo obutalo, — navada je železna srajca in v novih čreveljih bi se nekdanja salon-dama, zdaj krparica — genirala.

A narodi zahtevajo nov črevelj na svoje noge, na noge diplomacije in na noge Evrope — nov črevelj na orijentalnej nogi Evrope, kajti zapadna ga uže ima; s kričanjem od vseh strani izražajo ta svoj estetični nazor in silijo, da se uresniči. Res je, da je moški svet nekako popustljiv nasproti razvadam ženskega spola, kar nij njemu v korist, — to žalibog velja tudi o orijentalnej maroti naše padle velikosti. Vendar pred odločno in krepko voljo narodov, da se jim nov, lep, eleganten, če tudi za visoko in krvavo ceno kupljen črevelj v orijentalnem delu Evrope naredi, morala se bode diplomacija ukloniti, — nič ne deje; saj je ženska. Tak mir, kakoršnega usiljujejo diplomati v orijentu, bil bi le krpa, ki bi ne držala jesenske ali celo spomladne povodnji, orijent pa hoče nov črevelj, ki bi bil tudi za plohe dober, soliden črevelj. Nij še šla ne noblesa na svetu, na političnem svetu, v turški harem, kakor diplomacija, krpata tam stare škarpe; še se je ohranila v narodih, ki hočejo nov črevelj, ki se sramujejo „stare škarpe flikat“ — kakor moj ponosni čreveljar.

Jugoslovansko bojišče.

Denes ob polu noči je končano orožno premirje mej Srbi in Turki, ki je bilo za osem dnij mej obema vojskama sprejeto. Če se nijso za podaljšanje počivanja orožja ali za večtedensko pravo premirje odločili včeraj,

Listek.

Valovi srca.

(Izvirna novela, spisal J. Medvedov.)

I.

(Dalje.)

„Lani o velikej noči so mi oči prvokrat izpodteknile se nad mladim dekletom, katero sem bil uže prej pač poznal, pa dalje ne brigal se za njo. Olga je bila lepa in ponosita hči nečega izmej najčislanejih meščanov. Še svojo vzvišeno prikaznijo je burila povsod in zlasti prečudno duhoviti žar njenih očij pa je zmotil tudi mene. Dopadala mi je dan na dan bolj in kmalu je po mojem vedenji proti njej mogla izpoznati, kaj mi je do nje. In skoraj, predno sem mogel še upati, jela mi je vračati ljubezen: jaz pa sem štel se tem srečnejšega, ker sem dobro vedel, koliko je imela častilcev pa je izbrala si mene! Lju-

bila sva se gorko iz polnega srca. Nič nij kalilo najine sreče. Njeni stariši so se mi zdeli nagneni. Jaz jej obljudim, da v jednom leti izvršim vse študije, da postanem doktor ter da potem jo brez odloga poprosim v zvezo za celo življenje. Olga je čisto zadovoljna s tem, poljubi me in priseže, da hoče stanovitna in zvesta mi ostati na veke! S tako osrečujočo zavestjo se vrnem na vseučilišče in prava navduševalna izpodbuja so mi njena drobna ljubezna pisemca, katerih je redno vsak teden jedno pošiljala blizu pol leta. Potem začne rejše in mrzlejše mi dopisavati. In kar sem bil hitro zasumil, zgodilo se je — Olga mi je postala nezvesta; ali bolj po lastnej ali tujej krivdi, tega ne vem, nezvesta, to vem!“

Po tej pripovedi omolkne Rastislav in vidi se mu globoko čutena bol na obrazi. Tudi Modrivec nekaj časa molči sočutno držeč se, potem vsklikne:

„Krasen dan pomladanski, ko tički pojo,

cvetlice cveto in prevaran mladenič ob šumljajočim potoku toži o nezvestobi ljubljene svoje — o poezija nebeska! Zdaj vidim, da res le nezvesta ljubezen, človeška bolezen in revščina so poezije odlični predmeti; nasproti pa zvestoba in zdravje in obilnost najdolgočasnejša proza! Prosim, moj Rastislav, ne zameri mi te opombe. V tem hipu res rajski živim ta prizor!“

„Svobodno, norčuj se z manoj!“ zavrne Rastislav in pristavi: „Ona mi je zdela se vredna ljubezni. Hotel sem osrečevati jo in sam srečo živati po njej: zato mi je [žal za njo.“

„Ali si popolnem prepričan njene nezvestobe?“ povpraša Modrivec na jednokrat spet resen in sočutljiv.

„Saj mi ne tají, da drugemu daje prednost pred mano“, odgovori Rastislav.

„Nü“, méni tovariš, „to je mogoče in nič novega nij. Razumem črne rane, katere ti hujša zlasti še ljubosumnost. Pa potolaži se

utegnejo denes zopet vojevanja začeti se. Diplomacija si je res vse prizadela, da bi premirje na 4 tedne naredila in o miru pogajala se.

Kljubu dogovorjenega „počivanja orožja“ se je vendar tudi pretečeni teden bojevalo po malem na Javoru in na Moravi.

Rusov dan na dan več prihaja v srbsko vojsko. Iz Belgrada se telegrafira, da je samo 23. sept. prišlo zopet 300 ruskih vojakov in 40 oficirjev, večidel iz ruske garde. Duh mej Srbi je jako bojevit. Vlada vedno priprave dela za zimsko vojevanje.

Ruski listi poročajo, da je Černjajev govoril srbske vojski: „S proglašenjem kraljevine izrekamo mi svetu, da nečemo nič več od Turkov odvisni biti. Rusija, ki je naša zaveznica po rodu in po veri, nas ne bode zapustila. Naše moči zdaj od dneva do dneva raste, a turške upadajo in slabé, in trenotek je blizu, ko ne bode nobenega Turka na svetej srbskej zemlji več. Pripravite se na boj za srbskega kralja in srbsko kraljevino.“

V turške vojski se baje uže oglašajo bolezní. Vreme je postalo hladno, turški Azijati so vajeni toplega podnebja, obleko imajo slabo, živež dobivajo neredno. Več krdel baši-bozukov je kar ušlo iz tabora Abdul-Kerimu. Ker so Turki vse vasi požgali, nemajo niti kam pod streho, kadar dežuje. Ne milujemo jih.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 25. septembra.

Iz **Dunaja** se uradno poroča prevažna vest iz notranje naše politike, da z nagodbeno obravnavo mej našo polovico monarhije in Ogersko nij za letos nič. Ministerske konference so končane. Nij mogoče bilo zjediniti se ministrom o vseh točkah nagodbe. Ker pa hočejo (pravijo) vse ob jednem parlamentom predložiti, kar zdaj nij mogoče, zjedini so se, da jih bodo še le drugo leto, v januarju 1877 predložili zastopništvom. Zavoljo državnega dolga 80 milijonov, ki ga ima monarhija nacionalnej banki plačati nij bilo nobenega zjedinenja mogoče doseči. Ogri trdijo, da jim ta dolg nič nij mari. Za to sta ministerstva sklenila, da pride to vprašanje v preudarek posebnim deputacijam obeh zastopništev in če tu ne bode nobena rešitev dosežena, izročila se bode posebnemu razsodišču.

Iz **Prage** se poroča: Ker je srbska vojska proklamirala Srbijo za kraljevino, obesila sta dva češka delavca v Žižkovu slovan-

sko zastavo, — a bila sta jeden na osem dni drug na jeden dan zapora obsojena zaradi tega.

Vnanje države.

Rusija oborožuje in se pripravlja za vojsko. Poljski „Czas“ poroča, da se v ruskem Poljskem velika vojska na turške meji zbira.

Iz Peterburga se javlja, da uradni list ravno zdaj prinaša 33 imenovanj novih generalov. — Pruski listi imajo iz Peterburga dopise, da ves ruski narod gori za vojno. Duh leta 1812 je prišel v ruske milijone!

Iz **Srbije** se poroča, da je permanentni odbor narodne skupščine proglašenje srbskega kraljestva in neodvisnosti Srbije potrdil. Knez bode moral naslov prevzeti, ali pa — iti. Poslali so mu vest, da vojska želi, naj pride k njej v Deligrad. Škoda je pač, da je Milan premlad in preneodločen.

V **Carigradu** so poslaniki včeraj v nedeljo izročili turški vladi sklep evropskih vlad glede miru in njegovih uvetov. Morda se bode bolna porta v vse udala. Ali potlej, kadar pridejo druga stvarnejša vprašanja, razbilo se bode skoro gotovo vse zopet. Gordiški voz se dá le presekatí.

Nemški cesar je te dni v Stuttgartu in je povsod demonstrativno sijajno sprejeman, kar Nemci jemlje za znamenje, da nemški partikularizem povsod gine.

Dopisi.

Iz Celja 22. sept. [Izv. dop.] (Zborovanje štajerskih učiteljev.) (konec) Zvečer je bilo pri „zlatem levu zbranih kaci 200 učiteljev in veliko celjske gospode, ki je poslušala aranžirano nemško petje in godbo.

Drugi dan, 21. septembra je bila tako zvana glavna skupščina v kazini. Navzočne obilne učitelje, mej katerimi je bilo slovenskih učiteljev večina, pozdravili so dr. Higersperger, dr. Neckerman (župan celjski), ravnatelj Petz iz Gradca (kot načelnik učiteljske zveze) in komisar vitez Gariboldi (v imenu vlade). Prva točka te skupščine je bil znanstveni govor graškega učitelja Fellner-ja o geologiji, in sicer o vpljivanju vode na zemljo. Druga točka, je bil tudi nemški govor g. nadzornika Robiča o tem, kako naj bode učiteljevo obnašanje zunaj šole. Precej pametnih besedij je povedal razumen mož, toda, ako je hotel s tem, da učitelj naj ne bode politični strankarski mož (partheimann), reči, naj se slovenski učitelj ne poteza za naša narodna načela, tedaj mu nijsmo za njegov nauk nič hvaležni. Tretji govor je bil graškega učitelja Trunka o zemljepisji,

in 4. predmet je bilo pogovarjanje o izboljševanju šolskega obiskavanja, katero vprašanje se je pa silno slabo rešilo. Naposled so bile volitve v novi odbor, kateremu je sedaj načelnik graški šolski ravnatelj Reh oček. Po polu dne je bil skupni obed. Pri tem so bile napitnice (se veda (!Ur.) nemške) na cesarja, na namestnika, deželni odbor i. t. d. Slovensko napitnico je napravil jedini Lapajue, ki je napil na slogo nemškega in slovenskega učiteljstva. In res se na Štajerskem slovenski in pravi nemški učitelji porazumevajo, kar je tudi prav; toda boj nemških utarskim učiteljem naj še dalje velja od nas.

Domače stvari.

— (Goriške Slovence) opozorujemo, da se pač gotovo v četrtek v obilnem številu političnega shoda udeleže, tem bolj ker so uže protivni listi zabavljati začeli in si iz njih navidezne zadnje malomarnosti naš propad pri volitvah obetajo. V Gorico v četrtek, v množnem številu!

— (Nove slovenske knjige.) „Kazala za določanje telesnine,“ okroglega obtesanega in rezanega lesa ter ogljarskih kop v metričnej meri.“ To je naslov novej obširnej slovenske knjige, katero je izdalo „gozdarsko društvo v Celovcu“ in se dobiva po knjigarnah (Giontini in Lercher v Ljubljani) po 1 gl. 50 kr. Knjiga se priporočuje vsem gozdarjem, trgovcem z lesom in drugim domoljubom, katerim je domača knjiga ljubša od tuje. — „Zbirka kranjskih šolskih postav in ukazov“ je druga nova knjiga, ki obsega postave in ukaze, zadevajoče kranjsko ljudsko šolstvo, v slovenskem in nemškem jeziku. Zbirko je uredil znani „kranjscher Lehrerverein“, kateri je s tem delom obilo storjenih grehov nekoliko popravil, čeravno ne iz namena koristiti slovenskemu šolstvu na Kranjskem, marveč iz tega uzroka, da bi si boljše ime in kaj simpatije pridobil. Zbirka je sicer obširna, toda cena 1 gl. 50 kr. previsoka. Dobiva se pri založniku Bambergu v Ljubljani. — Uže od nas omenjena šolska knjiga „Deckerjeva Fizika in kemija“, poslovenjena po g. Lapanji, dobiva se tudi v Ljubljani pri Giontiniju po 70 kr.

— („Der dumme Kerl von Laibach“) alias „Laibacher Tagblatt“ nas v sobotnej številki policiji in državnemu pravdnístvu denuncira zavoljo naših slovanskih simpatij in želi, da bi nas še bolj konfiscirali. In ta publicistična

moj ljubi prijatelj! Sámó zadolžena nezvestoba maščuje se navadno nad krivičnikom in to utegne dokaj zadostovati ti britko prevaro. Dalje gotovo sam izpoznaš, da najmenj ženska nij vredna, da bi človek zavoljo nje grenil si življenje; in naposled, kar je glavno: prihodnja ljubezen ti bode pa srečna, temu si bodi v svesti na moje besede.“

„Kaj, jaz še kedaj ljubiti kako žensko?“ zagrozi se Rastislav vsklikom.

„Čaki, čaki moj ljubi, da se ne zagovoriš,“ pobije mu Modrivec besedo in meni: „Da, ti boš še ljubil!“

„Ljubimo le jedenkrat!“ odvrne Rastislav odločno.

„Da, tako trde navadni ljudje, in to tudi taki, ki morejo večkrat ljubiti in leti nijso navadneži. Ko bi ne bili prevarili se o svojej prvej ljubezni, tedaj bi bili pač tudi le samo jedenkrat ljubili. Toda vroča domišljija, katera, kakor pravi naš pregovor, „kikljo nareja za oltar“ opeče se pri tacih ljudeh. Srce izpozna

prevaro, pahne malika in ostane mu vzor!“

— „Modrui, kakor ti drago,“ odgovori Rastislav „jaz nobenej ženski več ne verjamem. Vse so —“

„Stoj! Ne izgovori! Kdor obsoja ali pogublja ves nežni rod, tisti kaže le, da je občeval pač še le samo z nezanesljivimi, slabšimi ženskami, in nikedar pa še ne z blagimi in plemenitimi!“ meni Modrivec.

Pa naj ta tvoja navajanja bodo sama neovrgljiva načela, velja; ali moje srce nikoli več ne bode odprto ljubezni do ženske! Sovražim jih vse!“

„Rastislav! Jaz te poznam — ti nijsi navaden človek: zato — ljubil boš še!“ zagotavlja mu Modrivec.

„In, ko bi ta potok tekkel na vkreber, ko bi voda gorela in celi svet prekucnil se napek — jaz ljubil ne bom več!“ priverja se Rastislav.

„Dobro! Da vidiš, kako prepričan se jaz zanašam na svoje trdenje, hočem ti celo ime-

novati tvojo prihodnjo ljubico,“ pravi Modrivec dobrovoljno smehlja se.

Rastislavu uide glasen smeh, potem pravnodušno reče: „Imenuj jo imenuj, saj beseda nij konj!“

„Povej, kde stanuješ?“

„Nu, če ti bo laže, povem: v Lipanovej hiši, če sem pravo zapomnil si.“

„Pač ta hiša je v trgu, in nasproti si videl —?“

„Kakor mi dozdeva se: neko dosti čedno hišo z ličnim vrtičem na konci.“

„O izvrstno, preizvrstno!“ vsklíka Modrivec. „In čuj, v tistej nasprotnoj hiši prebiva tvoja prihodnja! O srečni Rastislav! Koliokrat ti boda mila priložnost videti jo in gledati! Ime jej je Ljudmila, v dvajsetem letu, dostojno izobrazena, vzornega vedenja, ljubeznivega ponašanja in lepa — prijatelj, lepa, nebesko je lepa, da take ženske nijsi še videl ti, nijsem je videl jaz in slehrn trdi, da nij videl še take! O Rastislav, nikar se ne smej!

sodrga (gesindel) se drzne potlej še imenovati „liberal“!?

Brandstetterjeva pravda.

Iz Celja 22. sept. [Izv. dop.]

Porotniška obravnava proti Fricu Brandstetterju, bivšemu državnemu in deželnemu poslancu, se je začela denes po 9. uri zjutraj. Prostor za poslušalce je primerno majhen, in akoravno je bil vstop le proti vstopnicam dopuščen, je bila gnječa.

Porotniki so po stanu rokodelci, posestniki, fabrikanti, tudi jeden bilježnik g. Mravljak in dež. poslanec Naredi je mej njimi. Predsednik je Heinricher, tožnik drž. pravdnik Duller, zagovornik znani graški frazoust dr. Holcinger; zastopnik dedičev žene Frica Brandstetterja, tedaj njegovih otrok dr. Karel Ipavic. Zatožba se opira na sledeče tri točke:

1. Je Fric Brandstetter na 26 menjicah v znesku 56.100 gld. ime svoje umrle soproge Roze Brandstetter, rojene grofice Miksič podpisal ter take ponarejene menjice v promet spravil;

2. Je Fric Brandstetter 119 menjic v znesku 233.962 gld. od 57 kr. z imenom svojega prijatelja poslance Seidla podpisal ter jih v promet spravil.

3. Je Fric Brandstetter od svote 24.000 gld., s katerimi je bila njegova soproga Roza pri banki „Assicurazioni generali“ v Trstu zavarovana in kojo je testamentarno svojim štirim otrokom zapustila, za sebe porabil 18.000 gld.

Zatožencu se ne pozna, da je uže toliko dnij preživel v zaporu. Dobro lice ima. Zagovarja se z lehkoto in s krepkim glasom Gestikuliranje in ostro naglaševanje posameznih besed in stavkov kaže, ka je bil mož v parlamentu, akopram ga njegov značaj in vedenje nijsta delala sposobnega za tako častno mesto, kakor je ono narodnega zastopnika. Toda, Brandstetter se tako obnaša, kakor bi bil nekriv, če tudi na drugej strani pripozna, ka je ime bivše svoje žene in svojega vrednega prijatelja Seidla zlorabil in tako ljudi ogoljufal. Vodila pri vsem ga je, — kar posebno rad pri vsakej priložnosti naglašja, — želja, pomnožiti premoženje svojih otrok — nikoli in nikdar — pravi on — sebični nameni.

Tudi ljudje, koji so mu denarje posoje-

vali, so po njegovem mnenju dosta zakrivili, ka je tako globoko zabredel. Denarja je Brandstetter vedno mnogo potreboval, ali teško ga je dobil, ker nij bil posestnik rotvajnske graščine, kakor se je titulirati pustil, ampak le male njivice, s katero je bilo tudi njegovo volilno pravo zvezano. Zraven je nadzoroval in oskrboval za svojo ženo posestvo. S temi dohodki pa nij mogel izhajati, tem menje, ker je slepo tija v dan živel. — Podpisal je menjice brez pomisleka, ali so obresti znosljive in kristijanske ali ne; nij se zoperstavljal podpisati menjice, če je dobil le polovico, tretjino ali celo četrtino valute plačene. Tako se je začasno iztrgaval iz zadrege. Kako daleč da je njegova nemarnost v tem oziru šla, kaže jasno sledeči izgled: Brandstetter potrebuje 12.000 gold. denarja, ter se obrne do necega mariborskega trgovca. Ta nema toliko gotovine ali mu je neče dati. Brandstetter se zadovolji z blagom v tem znesku. Trgovec mu naloži raznovrstnega blaga in ga odpošlje v Gradec Brandstetterjevemu zastopniku. Niti Brandstetter, niti njegov zastopnik nij bil pričujoč, ko se je blago nalagalo, tako, ka so pozneje iz Maribora odposlano blago cenili na 6000 gold. namestu na 12.000 gold. Nekaj časa je potem ležalo v Gradci v nekem mokrem magazinu, ter je bilo slednjič prodano za 3500 gold. Tako mora skrben gospodar ravnati, koji ima vedno le prid svojih otrok pred očmi, kali?!

Prič je precejšno število, povzetih raznim stanom. Prvi dan prišle so le tri priče na vrsto, dr. Ipavic, dr. Anton pl. Hoffer iz Gradca in neki Krochmal. Izjave prvega tikale so se le njegovega zastopništva maloletnih Brandstetterjevih otrok. Drugi je bil zastopnik Brandstetterjev v Gradci in je tako opravljal razne poslove zanj; kupoval in prodaval je Brandstetterjeve goljufne menjice, preskrboval denarje z nekim gospodom Peteanijem, koji pa, akopram je bil kot priča večkrat povabljen, pismeno in telegrafično dozdej še nij prišel in neče priti. Krochmal kot bankir je eskomptiral in razpečaval Brandstetterjeve menjice. On je bil, pravi glede menjic, mnenja in prepričanja, ka nijso falzifikati, tem bolj, ker mu je dal Brandstetter z **Seidelnom vred** v tem smislu potrdilo. Denes pa trdi Brandstetter na začudenje Krochmalovo, ka so menjice falzifikati bili. Čudom trdi tudi

ta bankir, ka on nij in ne bode po Brandstetterju poškodovan, če bode sploh poškodovan, ampak poškodovan bode po g. Seidlu in Kolomanu Miksiču. Opravičiti ne more tega svojega trdenja. Proti Peteaniju, Hofferju in Krochmalu se Brandstetter ne vede jako prijateljsko. Videti je, ka nij bil s Hofferjevim zastopništvom zadovoljen, ka mu je mlačno in pod slabimi pogoji denarje spravljaj, ka je on tako rekoč branil, da nij denarja pod boljimi pogoji dobil. Krochmal zopet je terjaj visoke obresti. Zanimive bi bile gotovo izjave Peteanija in razgovori, koji bi se vršili mej njim in zatožencem, ker slednji tega dolži, ka je dober del njegove nesreče zakrivil.

V Celji se povsodi govori le o tej pravdi. Čudijo se, kako je bilo mogoče, ka je mož s takim značajem, postal ljudski zastopnik in tako močno vplival na someščane in celo socijalno življenje.

Toda treba je pomisliti, da so sovragi Slovanstva povsodi zložni in vplivni.

Iz Celja 23. sept. [Izv. dop.]

Nekatere izostale priče so denes došle; tist g. Peteani iz Gradca je bil celo pritiran po žandarmu, ker sicer raznim družim povabilom nij zadostil. Mož je posredoval med Brandstetterjem in strankami, ki so mu denarje posojevali. On je dobil od Br. menjice s podpisom soproge Brandstetterjeve, katerega je, kakor drugi upniki, tudi on za lastnoročen podpis smatral. Peteani je menjice prevzel po trditvi zatoženca — s pogojem, ka jih ne sme dalje dati strankam, koje bi sodnji morebiti ovadile. Priča temu ne potrđi popolnem ter se izgovarja, ka je to željo Brandstetterjevo kupcu menjic naznanil, toda, ta je kot lastnik ravnal, ako je plačano svoto iztožil ali na drugi način zavaroval. O velikosti svot, pri katerih je Peteani posredoval, pravi da ne ve nič gotovega povedati. Zatoženec bi rad visokost obrestij poizvedel, in družih stroškov, toda tudi v tem oziru zapušča spomin pričo Peteani. Pomenljivo pri tej priči je, ka je on sam ali njegov agent potub na pooblastila, katera je glede poskrbovanja denarja rabil, sam pisal ter jih Brandstetterju v podpis poslal. Brandstetter je, kakor je po prejšnjem naravno, vse podpisal, samo da je prišel do denarja — t. j. do novih dolgov in vse to — „v prid svojih otrok“ — kakor Brandstetter pravi.

Tudi poškodovani trgovec in mešetar z

Kar ti tu pravim, je resnica, boš videl! Pa še nekaj sila važnega je pri tem. Ona je, ali prav za prav, bode tudi sila bogata. Torej tudi zavoljo tega jih veliko misli na njo, pa menim, da niti ta trg niti ne bližnja okolica nema ga, ki bi čutil se njej primerne in ravnostojnega za ljubezen in zakon. In prav to je uzrok, da tudi ona še nema izbranega nobenega. Ti pa si zal človek: tvoja značljiva postava, tvoje visoko čelo, kostanjevi kodri, temne oči, tvoj častni priimek! O doktor moj, Rastislav — — jaz uže v duhu vidim prihodnje reči, ki imajo priti in vršiti se!“

Po iztoku Modrivčevega razlaganja, kateri je Rastislav preravnodušno poslušal, pravi ta skoro nevoljen:

„Pusti te marnje, pa rajši povej, kaj s tabo?“

„Nü, tū sem na obisku pri svojem strici, pa uže jutri odrinem nazaj v C*, kder svojo modrost prvokrat letos vbijam v glavo, in kder sem seznanil se tudi uže s tako prisrčnim de-

kletom, da namerjam takoj oženiti se, kakor hitro bodem za trdno nastanovljen.“

Rastislav molči, pa kakor bi tovariša ne mogel prav razumeti, gleda ga nekako pomilovaje.

„Da vidiš, moj dragi,“ povdari Modrivec „taka je z mano! Jaz namreč izprevidam, da mož, ki, kakor rekamo, začne v leta iti, reši se vsega neplodonosnega duhtanja, praznega vrtoglavljenja in suhoparnega modrovanja še najvspešneje, ako se upogne pod blaženi jarm zakonski. Glej, meni nekaj časa sem vse globčine srca polni jedini še hrepen po lastnem ognjišči. In ako se mislim uže družinskega očeta z ljubo žensko na strani in kopico malih okrog sebe —“

Rastislavu uide glasen smeh.

„Tedaj,“ nadaljuje nemoteni Modrivec „dozdeva se mi, da mi bode, kakor mornaju, ko po marsikaterih burnih nevihtah naposled srečno prijadra v varno zavetje.“

„Prijatelj! da more človek tako predru-

gačiti, se, tega ne bi bil nikoli verjel,“ meni Rastislav.

„Mene ne bode!“ pristavi Rastislav do- ločno.

„Rastislav!“ ugovori tovariš „nečem se pričkati s tabo, ker uže izprevidim, da zdaj gledaš in sodiš vse napačno. Toda, kakor sem rekel, poznam bitje, kateremu je dano, da te zopet spravi svetom, s katerim si skregan tako nesrečno! In zanašam se, da uže v prvem pismu, katero pričakujem prav kmalu, mi bodeš priznaval, da tū doli ta potok in zlatica ob njem, da ta dva sta si mila soseda, ki se poljubujeta, ljubita in —“

Govoreč to svojo laktjo prijateljski oklene tovariša okrog vrata in smehlja se pomenljivo.

„No pač, človek more le v posebnem položnji — v kakoršnem baš ti — imeti tako sanjarsko — pretirane nazore!“ pristavi Rastislav in kakor da dobro umeje, kam je cikal Modrivec svojim nežnim prislikovanjem, začne odkimavati, češ, da sam nikoli več ne bode prišel v jednak položaj. (Dalje prih.)

denarjem, Anton Fetz iz Maribora, je bil zaslišan. Fetz je prevzel menjice s krivim podpisom ter je obljubil na njih zaznamovano svoto plačati, ako jih pustita zatoženec in Koloman Mikšič, slednji kot varuh ali oskrbnik hčeri iz prvega zakona, sodnijsko likvidirati. To se je tudi doseglo. Terjatev se je likvidirala, ko je še samo na sebi bilo nij!

Priča Steinberg iz Celovca stori pri-sego po judovskem obredu, ker je žid. On je posredoval za Brandstetterja pri Fetz, Feohmu in Pirhanu v Mariboru. Po lastnej izjavi je bil pri vseh poslih on le „strohman“. Nič posebnega tudi nij priča v tem našel, da se menjice umrle osebe spet v promet dajejo. Dozdaj je zatoženec pri 26. menjicah priznal, ka je ime svoje soproge Roze lastnoročno na nje falzificiral.

Te menjice izroči g. predsednik potem takim strokovnjakom, ka izrečejo svoje mnenje o njih. To je važen moment za celo pravdo, posestnike menjic in maloletne dediče. Na Dunaji uže sta strokovnjaka 116 menjic glede podpisa, primerjala s testamentom in tremi pismi, koje slednje je ranjca Roza Br. pred smrtjo pisala.

Strokovnjaka trdita tudi sedaj odločno, ka so podpisi ponarejeni, ker manjka pisanju značaja, ker je videti sestava celega imena iz posameznih črk, koje so vrh tega bojazljivo in z nemiro pisane. Sploh se tako snažno in dopadljivo pisanje, kakor je podpis Roze na menjicah, le malo kdaj pri damah najde, — koji izrek ciljskim poslušalkam nij bil po godu, kar bodi mimogrede povedano.

Potem je bil razgovor glede zavarovalne svote. Tu opravičuje zatoženec svoje ravnanje s tem, ka je on vloge delal in sicer s svojim denarjem, kar posebno naglašja.

Tudi svojo „nesebičnost“ zopet naglašja ter svojo trditev podpira s tem, ka mu je soproga za njegove zasluge in žrtve večkrat hotela na jedno ali drugi posestvo ali nakup zapisati, česar pa nikoli nij dovolil. On je na njen račun kupil hrame — brez denarja, — ali ona nij hotela dati podpisa, da bi si posodil denar. Za časa nakupa hiše v Mariboru jej je tedaj svetoval, ker nij dala podpisa, ka mu izroči polico zavarovalnice in on si hoče potreben denar priskrbeti.

Denarje, plačane na polico, smatral je tako rekoč iz neznanih uzrokov za lastnino, akopram je soproga testamentarno zavarovano svoto otrokom sporočila, on jih je porabil za poplačanje svojih falzifikatov. Zatoženec trdi, ka je s tem poravnal silne dolge v interesu celega premoženja, dolgove koje, je moral narediti radi potreb soproge in gospodarstva, katero slednje je po svojem mnenji zdavno povešjal in poboljšal.

To naglašja večkrat. Toda njegova soproga je bila gotovo drugzega mnenja in prepričanja, ker ga v svojih pismih imenuje slabega gospodarja, ker jej je moral pismo obljubiti, opustiti vsako vtikanje v njene gospodarstvene reči, nadalje, ker se je proti znanim gospem izustila, da njegovo javno politično življenje jo stoji dokaj preveč denarja. V nekem pismu ona pravi, ka mu testamentarno ne more nič zapustiti, ker je po svojej krivdi imetje otrok zdavno zmanjšal.

To slabo spričevalo, katero mu je dala lastna njegova žena očitno pri raznih prilikah nekoliko ustno nasproti raznim damam, ne-

koliko pa pismeno, pripisuje zatoženec Brandstetter vplivanju njemu sovražnih osob in tacemu vplivu je bila soproga zarad svoje boleznii lahko pristopna, pravi Brandstetter in tako črni ono žensko, ki ga je v zakon vzela bila, ko nij nijednega krajcarja svojega imel.

Dr. Ipavic podaje kratek pregled imetja Roze Brandstetterjeve pred smrtjo, iz kojega je razvidna vrednost vsega v znesku okolo 165 400 gld.

Na tem imetju je ležalo do istega časa 70.000 gld. iz hranilnice. Kratko po smrti so se intabulirale na posestvo menjice v znesku 52.000 gld.

Brandstetter je kot oskrbnik tudi račun o svojem oskrbovanji naredil, iz katerega je razvidno, ka je v kratkem času svojega oskrbovanja v gospodarstvu 21.000 gld. deficita ali dolga pripravil zraven onih 52.000 gld.

Brandstetter popisuje svoje gospodarstvo kot priprosto; niti v kuhinji, niti drugod se nijso denarji po nepotrebnem tratili. Ali on prizna sam na drugej strani, da ste bili dve odgojiteljici pri hiši, da je imela jedna 800 gl. letne plače itd.

Veselja in zabav sta si malo privoščila, akoravno hudobni ljudje pričajo, da je na Dunaji poslanec Brandstetter po 300 gld. na mesec za stanovanje plačeval! Pričajo, da je imel Brandstetter svoj sedež, celo svojo ložo v gledališči (in lože na Dunaji tisoče stanejo), da je plačal po 40 gld. in še več za en obed. Koliko so ga stale volitve s pojedili, glasbami, streljanjem itd. to je tajnost, kakor še več drugzega. Brandstetterjev značaj bode od zdaj svetu znan, bodi si izid obravnave ta ali oni. Tudi značaj Seidlov bo prišel nekoliko na dan. Krivica se vsaka maščuje!

Toliko v naglici po obravnavi, koja je trajala skoro do desetih v noč.

Dunajska borza 25. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	66 gld.	90 kr.
Enom. drž. dolg v srebru	69	80
1860 drž. posojilo	112	—
Akcije narodne banke	862	—
Kreditne akcije	152	60
London	121	—
Napol.	9	66 1/2
C. k. cekini	5	76
Srebro	101	90

Samoklistirni aparat

(Clyso-pumpe, Irrigatérje),

Inhalacijne aparate,

klistirne, uretralne in maternične brizgalnice, mlečne pumpe, sesalne steklenice, vezi za počene

po fabriškej ceni.

Jedino le pri (53—25)

Gabriel Piccoli,

lekarju, na dunajskej cesti v Ljubljani.

24. septembra:
Srepa Mikšič iz Štajerskega.
Hoffman iz Melike. — Avsterlio
iz Lax — Ritter iz Gradača. — Müller
iz Dunaja. — Joroso iz Trista. — Lan-
zinger iz Maribora.
Pri sponzu: A. in J. Wirtreich iz
Kočevja. — Candusi iz Italije.
Jakič iz Kočevja. — Dolari iz Kotla.
Wurm iz Gradača.

24. septembra:

24. septembra:

Preselitev.

Usojam se p. t. občinstvu naznanjati, da sem svojo izdelovalnico iz Jevnikarjeve hiše, na dunajskej cesti šte. 6, premestil v

čitalnico.

Ob jednem opozorujem, da imam vrlo mnogo najnovejših uzorov (muštrov) na izbiro.

Zahvaljujem se pak za do sedaj mi darovano zaupanje ter se priporočam tudi za bodočnost, — skrbel bodem jedino zato, da čestitim naročnikom z dobrim blagom in nizko ceno vrlo ugodim.

Z odličnim spoštovanjem Vaš
A. Orehek, krojaški mojster.

(295—1)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Tržne cene

v Ljubljani 23. septembra t. l.

Pšenica hektoliter 8 gld. 74 kr.; — reš 6 gld. 60 kr.; — ječmen 4 gld. 70 kr.; — oves 3 gld. — 41 kr.; ajda 6 gld. 50 kr.; — prosó 4 gld. 70 kr.; — kuruza 5 gld. 80 kr.; krompir 100 kilogramov 3 gld. 15 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. — kr.; masla kilogram — gl. 93 kr.; — mast — gld. 87 kr.; — špeh trišen — gld. 62 kr.; — špeh povojen — gld. 75 kr.; jajce po 2 1/2 kr.; — mleka liter 8 kr.; govednine kilogram 50 kr.; — teletnine 56 kr.; — svinjsko meso 48 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gld. 80 kr.; — slame 3 gld. — kr.; — drva trda 4 kv. metrov 8 gld. — kr.; — mehka 5 gld. — kr.

Št. 535.

(297—1)

Učiteljski službi

so razpisani s pričetkom novega šolskega leta.

1. Na trirazrednej ljudskej šoli v **šent-Jernejju**, z letno plačo 400 gold.

2. Na dvarazrednej ljudskej šoli v **šent-Rupertu**, z letno plačo 400 gold.

Čas za vložbo prošnje je do
21. oktobra 1876.

Prošnje naj se izročijo pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

Za ti službi naj tudi učiteljice prosijo.

Od c. k. okrajnega šolskega sveta,
v Krškem, 15. septembra 1876.

Predsednik: **Schönwetter.**

Služba podučitelja

oziroma

podučiteljice

na narodnej dvarazrednej šoli v **Vidmu** na spodnjem Štajerskem z dohodki IV. razreda in prostim stanovanjem se razpisuje, in g. prosilci ali prosilke naj prošnje do **18. oktobra 1876** krajnemu šolskemu svetu v Vidmu pošljejo.

Okrajni šolski svet v Brežicah,

21. septembra 1876.

(296—1)

Predsednik: **Josek.**

Dobijo se tudi dobre instrukcije v Vidmu in Krškem.

„Narodna tiskarna“ v Ljubljani sprejme takoj za

tiskarska učenca

dva dečka, katera sta vsaj I. gimnazijalni razred dobro dovršila.

Pogoji se izvedó pri opravištvu „Narodne tiskarne“.

Preselitev.

Pisarna gospé

Ane Hartmann

(prej Iv. Alf. Hartmann),

preselila se je sedaj v **Kavčičevo**

hišo, šte. 209, II. nadstropje v go-

spodskej ulici. (291—3)